

NEUVOSTON ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ VAHVISTAMA KANTA (EU) N:o 4/2011

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi kehitysyhteistyön rahoitusvälineen perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1905/2006 muuttamisesta

Vahvistettu neuvostossa 10 päivänä joulukuuta 2010

(2011/C 7 E/04)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 209 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unionin kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteena on köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen.
- (2) Unioni on Maailman kauppajärjestön (WTO) jäsenenä sitoutunut kaupanäkökohtien sisällyttämiseen kehitysyhteistyöstrategioihin ja kansainvälisen kaupan edistämiseen tarkoituksenaan kehityksen tukeminen ja köyhyyden vähentäminen ja pitkällä aikavälillä sen poistaminen maailmanlaajuisesti.
- (3) Unioni tukee Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maita (AKT-maat) niiden tiellä kohti köyhyyden vähentämistä ja kestävästä taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta kehityksestä ja tunnustaa niiden perushyödykealojen tärkeyden.
- (4) Unioni on sitoutunut tukemaan kehitysmaiden kitkatonta ja asteittaista integroimista maailmantalouteen kestävästi kehityksen varmistamiseksi. Tärkeimmät banaanit viedään AKT-maasta, jotka liittyvät muutettiin kauppajärjestelyihin, erityisesti suosituimmuustullin vapauttamiseen WTO:ssa ja kahdenvälisiin tai alueellisiin

sopimuksiin, jotka unioni on tehnyt tai joita se on tekemässä Latinalaisen Amerikan maiden kanssa. Näin ollen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1905/2006 ⁽²⁾ olisi lisättävä AKT-maiden banaanialan liitännäistoimenpiteitä koskeva ohjelma, jäljempänä 'ohjelma'.

- (5) Ohjelman nojalla hyväksyttävien taloudellisten tukitoimenpiteiden tavoitteena olisi oltava banaaninviljelyalueilla ja banaanin arvoketjuissa toimivan väestön, etenkin pienviljelijöiden ja pienten toimijoiden, elintason ja elinolojen parantaminen sekä työelämän normien, työterveys- ja työturvallisuusmääräysten sekä ympäristönormien, varsinkin torjunta-aineiden käyttöä ja niille altistumista koskevien normien, noudattamisen varmistaminen. Näiden toimenpiteiden olisi myös tuettava banaaninviennistä riippuvaisten alueiden sopeutumista ja tarvittaessa myös uudelleenjärjestelyä alakohtaisella talousarviotuella tai hankkeilla toimilla. Toimenpiteillä olisi pyrittävä edistämään yhteiskunnallista sopeutumiskykyä koskevia toimintalinjoja, talouden monipuolistamista tai investointeja kilpailukyvyyn parantamiseksi, kun se on kestävä, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2686/94 ⁽³⁾ mukaisesti perustetusta erityisestä tukijärjestelmästä perinteisille banaanien AKT-toimittajavaltioille ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 856/1999 ⁽⁴⁾ mukaisesti perustetusta erityisestä tukikehyksestä perinteisille banaanien AKT-toimittajavaltioille sekä komission asetuksesta (EY) N:o 1609/1999 ⁽⁵⁾ saatujen tulosten ja kokemusten perusteella. Unioni tunnustaa, että on tärkeää edistää banaanialan tulojen oikeudenmukaisempaa jakautumista.

- (6) Ohjelman olisi täydennettävä sopeutumisprosessia AKT-maissa, jotka ovat vieneet merkittäviä määriä banaanit unioniin viime vuosina ja joihin vaikuttavat vapauttamisen WTO:ssa ⁽⁶⁾ sekä kahdenväliset ja alueelliset sopimukset, jotka unioni on tehnyt tai joita se on tekemässä eräiden Latinalaisen Amerikan maiden kanssa. Ohjelma perustuu perinteisille banaanien AKT-toimittajavaltioille tarkoitettuun erityiseen tukikehykseen. Se on unionin banaanien kaupasta tehdyn Geneven sopimuksen puitteissa antamien kansainvälisten velvoitteiden mukainen, ja sillä on rakenneuudistukseen ja kilpailukyvyyn parantamiseen liittyvä ja siten tilapäinen luonne ohjelman keston ollessa neljä vuotta (2010–2013).

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 21. lokakuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 10. joulukuuta 2010. Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ EUVL L 378, 27.12.2006, s. 41.

⁽³⁾ EYVL L 286, 5.11.1994, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 108, 27.4.1999, s. 2.

⁽⁵⁾ EYVL L 190, 23.7.1999, s. 14.

⁽⁶⁾ EUVL L 141, 9.6.2010, s. 3.

- (7) Perinteisille banaanien AKT-toimittajavaltioille tarkoitusta erityisestä tukikehyksestä 17 päivänä maaliskuuta 2010 annetun komission tiedonannon päätelmissä todetaan, että aiemmat tukiohjelmat myötävaikuttivat huomattavasti siihen, että valmiudet menestykselliseen talouden monipuolistamiseen parantuivat, vaikka täyttä vaikutusta ei voida vielä ilmaista määrällisesti, ja että AKT-banaanien viennin kestävyudessa on edelleen puutteita.
- (8) Komissio on laatinut arvion erityistä tukikehystä koskevasta ohjelmasta, mutta se ei ole tehnyt vaikutusarviointia banaanialan liitännäistoimenpiteistä.
- (9) Komission olisi huolehdittava siitä, että tämä ohjelma sovitetaan asianmukaisesti yhteen edunsaajamaissa toteutettavien alueellisten ja kansallisten tavoiteohjelmien kanssa, erityisesti talouden ja maatalouden alan sekä sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien tavoitteiden saavuttamisen osalta.
- (10) Reilun kaupan tuottajajärjestöt ovat sertifioineet lähes kaksi prosenttia banaanien maailmankaupasta. Reilun kaupan vähimmäishinnat asetetaan sellaisten ”kestävien tuotantokustannusten” perusteella, jotka vahvistetaan asianomaisten osapuolten kuulemisen jälkeen, jotta hintoihin voidaan sisällyttää asianmukaisten sosiaali- ja ympäristönormien noudattamisesta aiheutuvat kustannukset ja saada aikaan kohtuullinen tuotto, jonka ansiosta tuottajat voivat varmistaa toimintansa pitkän aikavälin vakauden.
- (11) Paikallisten työntekijöiden hyväksikäytön estämiseksi banaanialan tuotantoketjun toimijoiden olisi sovittava alan synnyttämien tulojen oikeudenmukaisesta jakamisesta.
- (12) Asetusta (EY) N:o 1905/2006 olisi sen vuoksi muutettava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 1905/2006 seuraavasti:

- 1) Korvataan 4 artikla seuraavasti:

”4 artikla

Unionin avun täytäntöönpano

Tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisesti unionin apu toteutetaan 5–16 artiklassa olevien maantieteellisten ja aihekohtaisten ohjelmien sekä 17 ja 17 a artiklassa säädettyjen ohjelmien avulla.”

- 2) Lisätään artikla seuraavasti:

”17 a artikla

Tärkeimmät banaanien AKT-toimittajavaltiot

1. Banaanialan liitännäistoimenpiteitä sovelletaan liitteessä III a lueteltuihin banaanien AKT-toimittajavaltioihin. Unionin näille maille antamalla avulla pyritään tukemaan niiden sopeutumista tilanteeseen, joka on seurausta unionin banaanimarkkinoiden vapauttamisesta WTO:n puitteissa. Unionin apua käytetään erityisesti köyhyyden torjuntaan parantamalla asianomaisten viljelijöiden ja henkilöiden sekä soveltuvissa tapauksissa pienten toimijoiden elintasoja ja elinoloja, muun muassa varmistamalla työ- ja turvallisuusmääräysten ja ympäristönormien noudattaminen, mukaan luettuina torjunta-aineiden käyttöä ja niille altistumista koskevat normit. Unionin avussa otetaan huomioon näiden maiden politiikat ja sopeutumisstrategiat sekä niiden alueellinen ympäristö (unionin syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden läheisyys) ja erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin yhteistyöaloihin:

- a) banaaninvientialan kilpailukyvyn parantaminen, kun tämä on kestävä ratkaisu, ottaen huomioon tuotantoketjun eri osapuolten tilanne;
- b) banaaneista riippuvaisten alueiden talouden monipuolistamisen edistäminen, kun tällainen strategia on mahdollista toteuttaa;
- c) sellaisten sopeutumisprosessin synnyttämien laajempien vaikutusten käsittely, jotka voivat liittyä esimerkiksi työllisyyteen, sosiaalipalveluihin, maankäyttöön, ympäristön entistämiseen ja makrotaloudelliseen vakauteen.

2. Komissio vahvistaa liitteessä IV esitetyn määrän puitteissa kullekin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle banaanien AKT-toimittajavaltiolle käytettävissä olevan enimmäismäärän seuraavien puolueettomien ja painotettujen indikaattoreiden perusteella:

- a) banaanikauppa unionin kanssa; ja
- b) banaaninviennin merkitys kyseisen AKT-maan taloudelle tarkasteltuna yhdessä maan kehitystason kanssa.

Määrärahojen jakoperusteena käytetään edustavia tietoja vuotta 2010 edeltävältä ajalta enintään viiden vuoden jaksolta ja komission arviota siitä, miten AKT-maiden asemaan vaikuttavat WTO:ssa tehty sopimus sekä kahdenväliset ja alueelliset sopimukset, jotka unioni on tehnyt tai joita se on tekemässä Latinalaisen Amerikan suurimpien banaaninviejämaiden kanssa.

3. Komissio hyväksyy monivuotiset tukistrategiat 19 artiklaa soveltuvin osin soveltaen ja 21 artiklan mukaisesti. Se varmistaa, että tällaiset strategiat täydentävät kyseisten maiden maantieteellisiä strategia-asiakirjoja ja että nämä banaanianalan liitännäistoimenpiteet ovat luonteeltaan tilapäisiä.

Banaanialan liitännäistoimenpiteiden monivuotisiin tukistrategioihin on sisällyttävä

- a) ajantasaistettu ympäristöprofiili, jossa kiinnitetään asianmukaista huomiota maan banaaniaan ja keskitytään muun muassa torjunta-aineisiin;
- b) tiedot edellisten banaaneja koskevien tukiohjelmien tulokista;
- c) indikaattorit, joilla arvioidaan edistystä maksujen suorittamisedellytysten täyttämässä, kun talousarviotuki on valittu tuen myöntämismenetelmäksi;
- d) tuen odotetut tulokset;
- e) tukitoimien aikataulu ja kunkin avunsaajamaan maksujen suorittamisen aikataulu;
- f) tavat, joilla seurataan ja varmistetaan edistyminen ILO:n kansainvälisten työelämän perusnormien sekä asianmukaisten työterveys- ja työturvallisuusmääräysten sekä relevanttien kansainvälisesti sovittujen perusympäristönormien noudattamisessa.

Banaanialan liitännäistoimenpiteitä koskevaa ohjelmaa ja kyseessä olevien maiden edistymistä arvioidaan viimeistään 18 kuukautta ennen ohjelman päättymistä ja siihen sisällytetään suosituksia mahdollisista tulevista toimista ja niiden luonteesta.”

3) Korvataan 21 artikla seuraavasti:

”21 artikla

Strategia-asiakirjojen ja monivuotisten tavoiteohjelmien hyväksyminen

Komissio hyväksyy 35 artiklan 2 kohdan mukaisesti 19 ja 20 artiklassa tarkoitettujen strategia-asiakirjat ja monivuotiset tavoiteohjelmat sekä niiden 19 artiklan 2 kohdassa ja 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tarkistukset samoin kuin 17 ja 17 a artiklassa tarkoitettujen liitännäistoimenpiteet.”

4) Korvataan 25 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Unionin apua ei saa lähtökohtaisesti käyttää verojen tai maksujen maksamiseen edunsaajamaissa.”

5) Korvataan 29 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Talousarviositoumukset tehdään 17 a artiklan 3 kohdan, 22 artiklan 1 kohdan, 23 artiklan 1 kohdan ja 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti tehtyjen komission päätösten perusteella.”

6) Korvataan 31 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta seuraavasti:

”Jostakin 11–16 artiklassa määritellystä aihekohtaisesta ohjelmasta ja 17 ja 17 a artiklassa tarkoitetuista ohjelmista rahoitettavien hankinta- tai avustussopimusten myöntämismenettelyyn osallistuminen on avointa paitsi niille luonnollisille tai oikeushenkilöille, jotka ovat tukikelpoisia aihekohtaisen ohjelman tai 17 ja 17 a artiklassa tarkoitettujen ohjelmien mukaisesti, myös kaikille luonnollisille henkilöille, jotka ovat OECD/DAC:n määrittelemien ja liitteessä II lueteltujen kehitysmaiden kansalaisia, ja oikeushenkilöille, jotka ovat sijoittautuneet kyseisiin kehitysmaihiin. Komissio julkaisee ja ajantasaistaa liitteen II OECD/DAC:n laatiman avunsaajaluettelon säännöllisten tarkistusten mukaisesti ja ilmoittaa tästä neuvostolle.”

7) Korvataan 38 artiklan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

”1. Rahoitusohje tämän asetuksen täytäntöönpanoa varten kaudelle 2007–2013 on 17 087 miljoonaa euroa.

2. Kullekin 5–10 artiklassa, 11–16 artiklassa ja 17 ja 17 a artiklassa tarkoitetuista ohjelmista alustavasti kohdennetuista määristä säädetään liitteessä IV. Määrät vahvistetaan kaudelle 2007–2013.”

8) Lisätään tämän asetuksen liitteessä I oleva liite III a.

9) Korvataan liite IV tämän asetuksen liitteellä II.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

...

LIITE I

"LIITE III a

Tärkeimmät banaaneja toimittavat AKT-maat

1. Belize
2. Dominica
3. Dominikaaninen tasavalta
4. Ghana
5. Jamaika
6. Kamerun
7. Norsunluurannikko
8. Saint Lucia
9. Saint Vincent ja Grenadiinit
10. Suriname"

LIITE II

"LIITE IV

Alustavat määrärahat ajanjaksoksi 2007–2013 (miljoonaa euroa)

Yhteensä	17 087
Maantieteelliset ohjelmat:	10 057
Latinalainen Amerikka	2 690
Aasia	5 187
Keski-Aasia	719
Lähi-itä	481
Etelä-Afrikka	980
Aihekohtaiset ohjelmat:	5 596
Investoiminen ihmisiin	1 060
Ympäristö ja luonnonvarojen kestävä hoito	804
Valtioista riippumattomien toimijoiden ja paikallisviranomaisten rooli kehityksessä	1 639
Elintarviketurva	1 709
Muuttoliike ja turvapaikka-asiat	384
Sokeripöytäkirjan AKT-maat	1 244
Tärkeimmät banaaneja toimittavat AKT-maat	190"

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

Komissio antoi 17. maaliskuuta 2010 ehdotuksensa asetukseksi kehitysyhteistyön rahoitusvälineen perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1905/2006 muuttamisesta.

Euroopan parlamentti antoi ensimmäisen käsittelyn lausuntonsa 21. lokakuuta 2010.

Neuvosto vahvisti ensimmäisen käsittelyn kantansa 10. joulukuuta 2010.

II TAVOITE

AKT-maiden banaanian liitännäistoimenpiteitä koskevaa ohjelmaa ehdotetaan muutoksena kehitysyhteistyön rahoitusvälineen perustamisesta annettuun asetukseen (EY) N:o 1905/2006. Banaanian liitännäistoimenpiteitä koskevan ohjelman tarkoituksena on avustaa kymmenen tärkeimmän banaaneja vievän AKT-maan rakenneuudistuksessa banaanianalalla.

Maailman kauppajärjestö (WTO) on toistuvasti kyseenalaistanut banaaneja koskevan EU:n yhteisen markkinajärjestelyn. Tästä syystä EU on neuvotellut WTO:n puitteissa banaanian kauppasopimuksesta, joka tukee Dohan kehitysohjelman maataloussäännösten valmistumista ja koko Dohan kierrosta.

Tämä pienentää AKT-maiden etuusmarginaalia, jota on mukautettava. Tärkeimpien banaanian AKT-toimittajavaltioiden osalta ehdotetun banaanian liitännäistoimenpiteitä koskevan ohjelman tavoitteena on tukea talousarvituella tai erityistoimilla sellaisten alueiden sopeutumista, jotka ovat riippuvaisia banaanianviennistä. Toimenpiteillä tuetaan sopeutumista laajempiin vaikutuksiin (esim. yhteiskunnalliset ja ympäristöön liittyvät vaikutukset), talouden monipuolistamiseen tähtääviä toimintalinjoja tai investointeja kilpailukyvyyn parantamiseksi, kun se on kestävä strategia.

Toimenpiteitä ehdotetaan väliaikaisena ohjelmana, jonka kesto on enintään neljä vuotta (2010–2013). Niiden talousarvio on 190 miljoonaa euroa, ja ne otettaisiin käyttöön muuttamalla kehitysyhteistyön rahoitusvälinettä.

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ERITTELY

Kolmen toimielimen varhaisessa vaiheessa käymien rakentavien keskustelujen jälkeen neuvosto hyväksyi 15 Euroopan parlamentin ensimmäisessä käsittelyssä hyväksymää tarkistusta. Neuvosto katsoo, että nämä tarkistukset ovat parannuksia alkuperäiseen ehdotukseen, sillä ne joko täsmentävät sitä, erityisesti sen johdanto-osaa, tai selventävät joitakin banaanian liitännäistoimenpiteitä koskevan ohjelman olennaisia näkökohtia.

EU:n avun tarkoituksena on nyt nimenomaisesti keskittyä köyhyyden poistamiseen ja pienviljelijöiden sekä muiden asianomaisten henkilöiden elin- ja työolojen parantamiseen.

Lisäksi asetuksessa viitataan nyt banaanian liitännäistoimenpiteitä koskevan ohjelman mukaan tukielpoisten maiden alueelliseen ympäristöön, erityisesti EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden läheisyyteen.

Neuvosto oli myös tyytyväinen Euroopan parlamentin tarkistuksiin, jotka koskivat ympäristönsuojeluvaatimuksia ja ILO:n asettamiin normeihin perustuvia sosiaalisia vaatimuksia, jotka on määrä sisällyttää maakohtaisiin tukistrategioihin.

Lopuksi on syytä todeta, että tekstissä on nyt säännös banaanian liitännäistoimenpiteitä koskevan ohjelman arvioinnista 18 kuukautta ennen ohjelman päättymistä, jolloin voidaan antaa asianmukaisia suosituksia.

Neuvosto ei voinut kuitenkaan hyväksyä sellaisia Euroopan parlamentin hyväksymiä tarkistuksia, joissa esitetään delegoituja säädöksiä koskevan menettelyn (SEUT 290 artikla) soveltamista monivuotisten yhteistyöohjelmien ja strategioiden hyväksymiseen. Neuvosto katsoo, että monivuotiset yhteistyöohjelmat, jotka eivät ole oikeudellisesti sitovia säädöksiä, eivät ole soveltamisalaltaan yleisiä, eikä niillä täydennetä tai muuteta perussäädöstä. Ne ovat SEUT 291 artiklassa tarkoitettuja täytäntöönpanotoimenpiteitä.

IV YHTEENVETO

Jotta muutetusta asetuksesta päästäisiin varhaisessa vaiheessa yhteisymmärrykseen, neuvosto on käynyt asiasisällöstä Euroopan parlamentin kanssa neuvotteluja, joihin Euroopan komissio on osallistunut. Neuvotteluissa on päästy pitkälti yksimielisyyteen banaanian alan liitännäistoimenpiteitä koskevaan ohjelmaan sinänsä liittyvistä keskeisistä seikoista.

Kun komission ehdotus ei aiheuttanut neuvostolle suuria ongelmia, neuvosto pyrki ottamaan huomioon useita muutetun asetuksen soveltamiseen liittyviä Euroopan parlamentin huolenaiheita.

Neuvosto katsoo, että sen ensimmäisen käsittelyn kanta on tasapainoinen kompromissi, ja kehottaa Euroopan parlamenttia hyväksymään tämän tekstin, jotta asetus voisi tulla voimaan vuonna 2010. Tällöin myöskään vuoden 2010 talousarvioon jo merkityt varat eivät menisi hukkaan. Neuvosto on tuonut esiin vakavan huolensa siitä, että jos yhteisymmärrykseen ei päästä vuoden 2010 loppuun mennessä, pitkään odotettu banaanian alan kauppasopimus WTO:n puitteissa saattaisi vaarantua.
